

Dosarul nr. 2ri-149/18

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (Anatolie Minciuna)

DECIZIE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Maria Ghervas
Luiza Gafton
Victor Burduh
Valeriu Doagă

examinând recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, împotriva lui Vasile Mîrzac cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolubil,

împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment,

constată:

La 18 octombrie 2013, societatea pe acțiuni „Concord-Strășeni” (denumirea prescurtată SA „Concord-Strășeni”) a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Ilimad-Construct” (denumirea prescurtată SRL „Ilimad-Construct”).

Prin încheierea din 29 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de SA „Concord-Strășeni” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Ilimad-Construct” și a numit în funcția de administrator provizoriu administratorul autorizat Manalati Tair.

Prin hotărârea din 03 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău a fost intentat procesul de insolabilitate în privința SRL „Ilimad-Construct” și s-a desemnat în funcția de administrator al procesului de insolabilitate administratorul autorizat Manalati Tair.

Prin încheierea din 06 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău a fost intentată procedura de faliment față de SRL „Ilimad-Construct”, prin valorificarea și lichidarea masei debitoare. Totodată, s-a dizolvat SRL „Ilimad-Construct” și s-a desemnat în funcția de lichidator administratorul autorizat Manalati Tair.

Prin încheierea din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost destituit Manalati Tair din funcția de lichidator al SRL „Ilimad-Construct” și a fost numit în această funcție administratorul autorizat Dumitru Cucu.

Prin încheierea din 14 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de demisie depusă de lichidatorul Dumitru Cucu și a fost desemnat în funcția de lichidator al SRL „Ilimad-Construct” administratorul autorizat Irina Selevestru.

La 10 iulie 2017, lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura falimentului, administratorul autorizat Irina Selevestru, a depus cerere împotriva lui Vasile Mîrzac cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolubil (f.d. 2-3 recto-verso).

În motivarea cererii a indicat că, Vasile Mîrzac este membru unic al organelor de conducere ale debitorului, el fiind atât conducător, cât și fondator al SRL „Ilimad-Construct”.

Lichidatorul a invocat că la data intentării procesului de insolabilitate, debitorul avea datorii față de 6 creditori garantați în sumă totală de 13 851 110 lei; un creditor chirografar de Rangul III în sumă de 79 418 lei; 5 creditori chirografari de Rangul V în sumă de 1 598 902 lei; și 3 creditori chirografari de Rangul VI în sumă de 140 542 de lei.

Astfel, Vasile Mîrzac urmează a fi atras la răspundere subsidiară față creditori, deoarece ca organ de conducere a lăsat întreprinderea fără supraveghere, iar pe cale de consecință acesta și-a încetat activitatea. De asemenea, aceasta nu efectuează defalcări la buget și nu prezintă dările de seamă la inspectoratul fiscal și direcția statistică. Respectiv, a admis acumularea restanței față de creditorii săi, printre care și bugetul de stat.

La capitolul dat, lichidatorul a indicat că, datele rapoartelor financiare ale SRL „Ilimad-Construct” reflectă instabilitatea activității întreprinderii, caracterizată prin micșorarea nivelului de vânzări și de creștere a nivelului pierderilor. Din calculele efectuate, la debitor s-a identificat o tendință negativă de micșorare a coeficienților solvabilității. Acest fapt se explică prin aceea că tempoul creșterii datoriilor pe termen scurt cu mult a întrecut tempoul creșterii activelor curente, ceea ce caracterizează o situație nesatisfăcătoare a întreprinderii, inclusiv persistența permanentă a riscului de intrare în incapacitate de plată.

În acest cumul de circumstanțe, organele de conducere urmau să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Ilimad-Construct”, însă, au omis în mod intenționat de a face aceasta, desfășurând o activitate comercială prejudicioasă.

Lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a fondatorului SRL „Ilimad-Construct” –Vasile Mîrzac, cu încasarea din contul acestuia în beneficiul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura falimentului, suma creanțelor nestinse conform tabelului de creanțe în mărime de 7 814 609 lei.

Prin hotărârea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 17-19 recto-verso), a fost respinsă cererea depusă de lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, împotriva lui Vasile Mîrzac cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolubil.

În consolidarea soluției sale, instanța de insolvență a reținut că, deși lichidatorul a invocat în cererea de atragere la răspundere subsidiară unele circumstanțe privind situația dificilă a debitorului, aceasta nu a prezentat suport probatoriu în acest sens, acte contabile sau alte înscrisuri care ar dovedi vinovăția organelor de conducere în insolvența debitorului.

La 02 iulie 2018, lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, a declarat recurs împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 25-29).

În motivarea recursului a invocat că instanța de insolvență eronat a ajuns la concluziile expuse în hotărârea din 07 decembrie 2017. Or, în cadrul procesului de insolvență a fost stabilită cu certitudine existența faptei ilicite comisă de asociatul unic al SRL „Ilimad-Construct” – Vasile Mîrzac.

Respectiv, din materialele cauzei rezultă cert că starea de insolvență a SRL „Ilimad-Construct” a fost creată de acțiunile ilegale ale lui Vasile Mîrzac.

Aderent, lichidatorul a menționat că nu a fost prezent la pronunțarea hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și că despre aceasta a aflat la 16 iunie 2018, când a luat cunoștință de materialele cauzei. Prin urmare, consideră posibilă de a fi repus în termenul procedural de declarare a recursului.

Lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, a solicitat repunerea în termen a cererii de recurs împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău; admiterea recursului și casarea hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei hotărâri noi în sensul admiterii cererii.

Studiind materialele dosarului în coraport cu argumentele inserate în cererea de recurs, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolvenței din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea depusă de lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului urmează a fi respinsă, iar drept consecință recursul declarat împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins ca tardiv, din motive ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Prin prisma articolului 356 din Codul de procedură civilă, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Articolul din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 consemnează în alin. (4) că, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

In concreto cererii de repunere în termenul de declarare a recursului, precum și recursului declarat de lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul învederează următoarele.

Conform articolului 8 alin. (1) din Legea insolvenței, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile

calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Articolul 248 din Legea insolvenței prevede în alineatul (6) că în toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvență se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Coroborând dispozițiile Legii insolvenței cu art. 356 din Codul de procedură civilă și regulile de declarare a recursului consemnate în Capitolului XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs evocă faptul că, în condițiile speței, termenele procedurale de efectuare a actelor de procedură sunt stipulate de legea specială, la caz Legea insolvenței.

Astfel, prin prisma art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței coroborat cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă termenul de demarare a căii de atac împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a început să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii hotărârii judecătorești.

Colegiul învederează că termenul procedural de contestare a actelor judecătorești de dispoziție este unul imperativ, adică care stabilit de lege și nu poate fi modificat prin acordului părților sau de către instanța de judecată.

În condițiile speței, este în afara oricărui dubiu că actul judecătoresc de dispoziție împotriva căreia este îndreptată calea atac a fost emis și pronunțat la 07 decembrie 2017. Prin urmare, termenul de 15 zile, instituit de legiuitor la art. 248 alin. (6) și art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței, pentru valorificarea dreptului de a ataca în ordine de recurs hotărârea instanței de insolvență a început să curgă din ziua imediat următoare datei pronunțării acestei hotărâri, adică de la 08 decembrie 2017, iar data limită de depunere a cererii de recurs fiind ziua de 22 decembrie 2017, ora 24.00.

Distinct ipotezelor descrise supra, lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru a declarat recurs împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău abia la 02 iulie 2018, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului.

La capitolul dat instanța de recurs taxează că, deoarece litigiile ce au luat naștere în procedurile de insolvență sunt guvernate atât de Legea insolvenței, cât și de Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Astfel, art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform alineatului (3) al acestui articol, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Subsecvent, alineatul (4) al aceluiași articol consemnează că, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a

cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

La caz, Colegiul constată că prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 07 decembrie 2017 se confirmă faptul că lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru a participat la ședința de judecată în cadrul căreia a fost adoptată și pronunțată hotărârea judecătorească pe marginea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolubil (f.d. 14-15 recto-verso).

În această ordine de idei, Colegiul vădește că lichidatorul a cunoscut despre faptul că, în cadrul ședinței de judecată din 07 decembrie 2017 a fost declarată finalizată examinarea cauzei, a fost încheiată etapa pledoariilor și replicilor, iar completul de judecată s-a retras în deliberare pentru adoptarea hotărârii.

Prin urmare, se prezumă că, deși lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, totuși aceasta cunoștea că instanța de insolabilitate s-a pronunțat asupra chestiunii cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Ilimad-Construct”.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind neviabil motivul invocat de recurentă întru repunerea în termenul procedural de declarare a recursului, or, aceasta trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta litigiului intentat la cererea sa. În acest sens este notabil și faptul că, pe portalul unic al instanțelor de judecată [<http://www.instante.justice.md>] se publică informația cu privire la toate cauzele aflate în examinare, agenda ședințelor de judecată, rezultatul ședințelor de judecată și se publică hotărârile și încheierile instanțelor de judecată și alte informații relevante pentru justițiabili. Portalul unic al instanțelor de judecată reprezentând un punct unic de acces la informația despre activitatea tuturor instanțelor de judecată, având ca scop susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru asigurarea comunicării între justițiabili și instanțele de judecată.

La caz, este remarcabil că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale de neîndeplinire în termen a unui act de procedură.

Ba mai mult decât atât, prin prisma instituției de repunere în termenul procedural, caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezintă o condiție *sine qua non* pentru repunerea acestuia în termen. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

În speță, însă, lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru nu a adus în fața instanței de recurs motive care ar justifica imposibilitatea acesteia de a se interesa de soarta prezentei cauze civile până la 16 iunie 2018. Dealtfel, aceasta nici nu a probat faptul existenței circumstanțelor care au făcut imposibilă declararea recursului împotriva

hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău în interiorul termenului instituit de art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Corelând circumstanțele factice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de repunere în termenul procedural de depunere a cererii de recurs, lichidatorul SRL „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru nu a prezentat probe concludente și verosimile care ar dovedi imposibilitatea sa de a îndeplini actul procedural în interiorul termenului legal instituit de art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței.

Astfel, cererea de repunere în termenul procedural de declarare a recursului urmează a fi respinsă, deoarece în condițiile speței survine ca sancțiune procedurală pentru atitudinea pasivă a lichidatorului. Or, în conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolvenței din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii recursului declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, și menținerii hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău. Or, în caz contrar s-ar aduce atingere dreptului părții adverse la un proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, art. 356 și art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolvenței din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorului autorizat Irina Selevestru, cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a recursului împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Se respinge recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, împotriva hotărârii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține hotărârea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Ilimad-Construct”, în procedura de faliment, administratorul autorizat Irina Selevestru, împotriva lui Vasile Mîrzac cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolubil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Maria Ghervas

Luiza Gafton

Victor Burduh

Valeriu Doagă